

Пише:
Бојан Ж.
Босилчић
• Отава •

TI DIVNI SANJARI

Knjiga o 30 godina kanadskih filmskih "Oskara"

Uz zapažen publicitet, na minulom 56.-om Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu promovisana je knjiga "Ti divni sanjari", iz pera potpisnika ovoga teksta. Ova knjiga je raritet - jedina je u celom svetu koja govori o tridesetogodišnjoj istoriji najviših kanadskih filmskih nagrada zvanih "Genije". Knjiga ima 316 stranica, bogato je ilustrovana, podeljena je u 34 poglavlja, sa 115 fotografija, i sadrži brojne informacije, komentare, opservacije i intervju sa najpoznatijim kanadskim filmskim stvaraocima i glumcima. To je svojevrsna mala enciklopedija kanadske kinematografije kojoj bi pristajao podnaslov: "Sve što ste želeli da saznate o kanadskom filmu, a niste imali gde da pitate"!

Kada sam, voljom Sudbine, došao u Kanadu u jesen 1995. godine, nisam ni slutio da će moja "misija" biti da napišem tri knjige o ovdašnjoj kinematografiji, čije vodeće ličnosti sam upoznao na 16.-oj dodeli godišnjih kanadskih filmskih nagrada, 14. januara 1996. u Montrealu, kada sam prvi put prisustvovao ovoj gala-priredbi. Ti divni sanjari su finalni segment moje publicističke trilogije posvećene kanadskom filmu, u izdanju "Stubova kulture", renomirane beogradske izdavačke kuće za koju pišu najeminentniji srpski pisci: David Albahari, Svetlana Velmar-Janković, Dušan Kovačević... Prva knjiga, Severno od Holivuda (1997.), je analitički dala generalni presek kanadske filmske industrije nad kojom se, već od samog njenog nastanka, nadvio bauk susednog Holivuda koji "zemlju javorovog lista" smatra "domaćim tržištem"!

Druga knjiga, Dok javori njišu grane (2002.), je kroz prikaz kanadskih filmskih institucija i festivala donela bio-filmografske portrete ovdašnjih najistaknutijih autora i glumaca koji hronično pate od nedostatka finansija i neuvažavanja od strane domaće publike, čiji ukus i interes je prevashodno usmeren prema američkim "mejnstrim" filmovima, ne iskazujući naročitu pažnju za autohtonu kanadsku produkciju koja je po svom konceptu sušta negacija Holivuda.

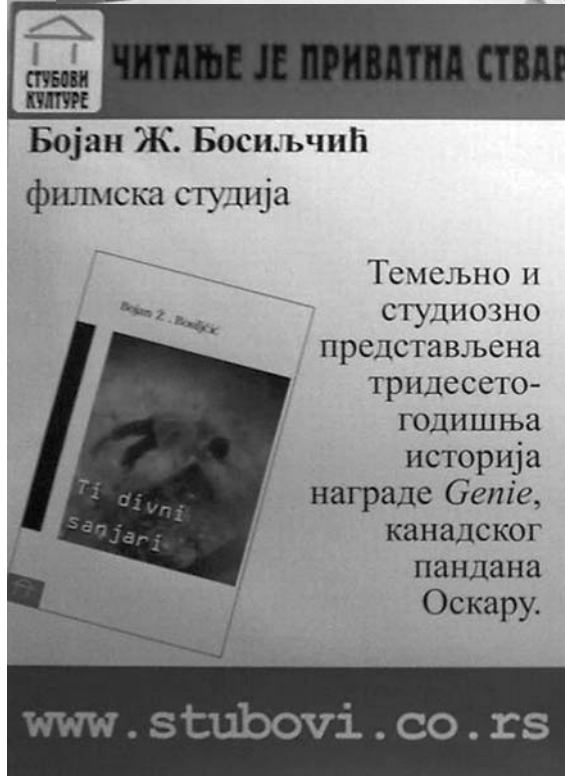
Nastojeći da ne upadnem u zamku ponavljanja i citiranja samog sebe, ovoga puta ne zalazeći dublje u esencijalne teme i pitanja opširno obrazloženim u prethodnim knjigama, Ti divni sanjari imaju više istoriografsko-faktografski karakter i prvenstveno su okrenuti prema genezi i povesti "Genija" (THE GENIE AWARDS / LES PRIX GENIE), kanadskom ekvivalentu holivudskog "Oskara", koji su obeležili 3 decenije postojanja. Prvi put dodeljeni 1980. godine, "Geniji su uprkos brojnim preprekama polako izrasli u nacionalnu instituciju, za šta posebne zasluge ima i bivša dugogodišnja predsednica i generalna direktorka kanadske Akademije za film gospođa Marija Topalović, po ocu srpskog porekla (sa Kosovog Polja).

Činjenica da sam prisustvovao skoro polovini dosadašnjih dodela nagrada, gotovo redovno u poslednjih petnaestak godina, što je inače retkost za pratioce ovdašnjih filmskih zbivanja, dodatno me je ohrabrila u nameri da bez lažne skromnosti i pretencioznosti napišem ovu knjigu.

Pripremanje ove knjige je u mnogo čemu bio pionirski poduhvat koji je zahteo duga istraživanja po dostupnim arhivskim materijalima u bibliotekama i bankama podataka na Internetu. Nedefinisanost i nedostatak kulturnog identiteta su jedan od glavnih razloga što su "Geniji" još uvek nedovoljno prihvaćeni od publike, uostalom baš kao i sami kanadski filmovi, čiji uzroci se mogu naći i u činjenici da je Kanada tradicionalno zemlja imigranata, kod kojih postoji to dvojstvo (ne)pripadnosti i (ne)poistovećivanja, o čemu ima dosta reči na stranicama ove knjige koja kroz film donosi i sociološko-kulturološki portret Kanade i služi kao štivo za njeno bolje razumevanje.

Urednik Stubova kulture Ivan Radosavljević i autor Bojan Ž. Bosiljčić

vodič kroz kanadski savremeni film, kakav verovatno ni sami Kanađani nemaju.

Ono što je danas retko, a krase Bosiljčićev lucidan stil pisanja, jesu skladno udruženi reporterski nerv, dar zapažanja i analitičko-kritički aparat sa jasnim ličnim stavom. I može li se poželeti nešto više od vodiča na pomalo egzotično filmsko putovanje u daleke predele, ispostavlja se, zahvaljujući pokretnim slikama, često nam i vrlo bliske.

Čitajući Bosiljčićeve "Te divne sanjare" svako, od običnog radoznalog čitaoca, preko filmofila do okorelog profesionalca, može pronaći korisne i zanimljive fakte ili stavove o širokom spektru filmskih, mada ne i samo filmskih tema. Od toga kakav

je odnos domaće publike prema domaćem filmu (kao i u mnogim zemljama sveta) domaće je u senci američkog komercijalnog filma), kako se u Kanadi finansiraju filmovi, koje su tematske preokupacije autora i koliko one proizilaze iz "zakopčanog" mentaliteta i osećaja izolovanosti, pa i fizičkog pritiska teških klimatskih uslova, do toga kako funkcioniše kanadska Akademija za film i TV (28 godina na njenom čelu je bila Marija Topalović), i sa kakvim su se sve nevoljama i okolnostima borili i bore se, takođe, neki divni entuzijasti u misiji promocije kanadskog filma.

Kako se odnosi između anglofonske Kanade i frankofonskog Kvebeka reflektuju i prelamaju kroz kulturu i film priča je koja teče kroz ovu nikada dosadnu knjigu, istovremeno filmopis i filmoplov. Posebno zanimljivim i vrednim ovo filmsko štivo čine lapidarni prikazi i kritike brojnih filmova koji su ne samo što su bili konkurenti i slavo-dobitnici nagrade "Genije", kompetentno ocenjeni i otrgnuti od zaborava. Po pravilu, ove kritike i ocene se u poglavljima knjige pomalaju uvek iz nekog šireg konteksta, o kojem Bosiljčić kao autor vodi puno računa, svedočeći nam da sem što film voli, duboko ga i doživljava kao deo života i svega što život čini i nosi"- podvukao je u svom natpisu Vladimir Crnjanski.

Novinarka Aleksandra Isakov je u uglednom beogradskom dnevnom listu "Politika" naglasila da su "Ti divni sanjari" "jedinstvena knjiga" i napisala, pored ostalog, i ovo: "... Knjigom "Ti divni sanja-

Bojan Ž. Bosiljčić

ri' Bojan Ž. Bosiljčić, koji i sam od 1996. godine prisustvuje dodeli nagrada, uzimajući izjave od nagrađenih i sakupljajući utiske umetnika, dao je do sada najcelovitiji pregled ove nagrade u Kanadi. Po iscrpnoj faktografiji, ali i živom opisu samog učesnika polovine do sada dodeljenih "Genija", knjiga je dragocena i filmofilima ali i onima koji se interesuju za kulturu Kanade.

Kao i njegove predašnje knjige "Severno od Holivuda" i "Dok javori njišu grane", o filmskoj industriji u njegovoj od 1995. godine novoj domovini, i ova, osim bogate faktografije o kinematografiji koju, kako autor otkriva, ni sami Kanađani ne poznaju dovoljno, donosi i širu sliku društva.

Kupujući bioskopsku kartu kao najjeftiniju kartu za putovanje snovima, ali i upoznavanje zemlje u kojoj živi, Bosiljčić u svojoj knjizi analizira i njen problem sa sopstvenim identitetom.

Pišući o filmskoj nagradi "Genije", koja se dodeljuje za najbolja ostvarenja u svetu filma, Bosiljčić priča i o zemlji sa dve "usamljene duše", o dve dominantne, a opet razdvojene kulture - anglofonskoj i frankofonskoj, koje povremeno više naglašavaju svoje podele umesto dodirnih tačaka" - apostrofirala je u svom članku Aleksandra Isakov.

U katalogu "Stubova kulture" knjiga je prezentovana sažetim komentarom: "Bogato ilustrovana knjiga "Ti divni sanjari" je uzbudljiva istorija tridesetogodišnje dodele "Genija", jedne vrste kanadskog "Oskara". Kroz precizno i detaljno tumačenje vrhunskog poznavaoa filma kakav je Bojan Ž. Bosiljčić pred našim čitaocem se smenjuju likovi, siže ali i skandali vezani za istoriju dodele ovog prestižnog priznanja.

Mada dragocena za filmske slado-kusce, Bosiljčićeva knjiga je vanredno zanimljiva i za "običnog" čitaoca, jer je njen autor strastven pripovedač koji novinarski lako pronalazi paralele i uglove zanimljivosti, bogateći nas usput podacima i atrakcijama iz za nas virtuelnog sveta".

...

Knjiga se može naručiti "on lajn" na veb-sajtu izdavača: www.stubovi.co.rs (i-mejl adresa: prodaja@stubovi.co.rs). U Kanadi, "Ti divni sanjari" se mogu kupiti u knjižari "Serbica Books" u Torontu (www.serbica.com) ili naručiti putem i-mejl adrese: info@serbica.com